

október 2023

Pokrajci

Magazín Prešovského samosprávneho kraja

Cesta slobody
je hotová
na 70 percent

NAŠE DIVADLÁ

čo pripravujú pre divákov

**Veľké investície
v kultúre a školstve**

**ZĽAVNENÉ CESTOVNÉ
pre tehotné ženy a seniorov**

 www.psk.sk

 [@presovskykraj](https://www.facebook.com/presovskykraj)

foto: DJZ Prešov, Sluha dvoch pánov
autor: Vlastimil Slávik

Milí krajanovia,

pomaly, ale isto sme vstúpili do jesene, ďalšej etapy v tomto roku. Pre mnohých z nás je to obdobie, kedy veľmi intenzívne vnímame, že večer a noc striedajú deň ako si skôr a slnečných lúčov je čoraz menej. Je to však tiež čas nových začiatkov. Nového školského roka, príchodu novej energie, ktorú cítime po dovolenkách a prázdninách a s ktorou si plníme naše pracovné povinnosti. Čas nových výziev.

Do tých sme sa po lete s veľkým entuziazmom pustili aj my. V niektorých sme pokračovali a mnohé ďalšie úspešne zavŕšili. To všetko s cieľom, aby sme sny konečne pretavili v skutočnosť. Sny nás všetkých o lepšom, kvalitnejšom a radostnejšom živote u, doma, v našom Prešovskom kraji.

Aj napriek náročnému obdobiu, ktoré stále ovplyvňuje vojnový konflikt u nášho suseda, hospodárska kríza s energiami, zložitý stav okrem iného v našom zdravotníctve a na našej politickej scéne, sme sa rozhodli, že v rozbehnutom investičnom tempe nepoľavíme a rok 2023 bude rokom významných investícií PSK.

Na konci leta sme spustili výstavbu moderného kultúrneho centra vo Vranove nad Topľou, kde budú voňať knihy a kde bude vidieť a počuť umenie. Kde to bude žiť nielen literatúrou, vzdelávaním a kultúrou, ale aj stretávaním ľudí všetkých generácií.

Na cestách pod Tatrami sme sa dostali do finále. Projekt komplexnej opravy tatranskej magistrály totiž v predstihu finišujeme a už dnes tu môžete jazdiť po novom asfalte. Dokončíme tu ešte mosty a múry a Tatrám čoskoro dáme cesty, ktoré nám budú závidieť ďaleko za hranicami nášho kraja.

Naším učiteľom a študentom sme v Kežmarku odovzdali do užívania nové centrum vzdelávania pre agroktor. Moderný komplex budúcnosti, ktorý môže smelo konkurovať európskym školám a ktorý u nás len ťažko nájdete rovnocenného partnera. Špičkové priestory, špičková technika, tá najlepšia príprava pre trh práce a hotoví ľudia pre zamestnávateľov. Tento cieľ sme tu jednoznačne naplnili.

Je to len malý zlomok toho, na čom pre vás a spolu s vami pracujeme. Je to len malá časť z našich tohtoročných cieľov, ktoré sú jedny z najväčších za ostatné roky. Aj napriek tomu, že aktuálne obdobie veľkým investíciám nepraje. Nevzdávame sa však. Kde je vôľa, chuť a túžba meniť veci k lepšiemu, kde sa riešenia nielen hľadajú a prinášajú, ale aj aplikujú do života, tam sú hmatateľné výsledky.

Ideme neúnavne a s veľkým zápalom ďalej.
A vy ste a budete pri tom. ■

Milan Majerský

predseda Prešovského samosprávneho kraja

KRÁTKO zo zastupiteľstva

Nové špeciálne zariadenie pre klientov sociálnych služieb

Ôsmim zariadeniam sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK odklepli krajskí poslanci viac ako 48-tisíc eur. Peniaze použijú na 10% spolufinancovanie už schválených projektov z dotácií ministerstva práce. Ten im pridelil na projekty dohromady 78-tisíc eur, zábery sú pritom v celkovej výške viac ako 126-tisíc eur. Zariadenia majú v pláne zakúpiť stoličkový výtah, špeciálny rehabilitačný a vakový zdvihák, polohovateľné postele či špeciálne auto s hydraulickou zdvíhacou plošinou a kotviacim systémom.

Zmapované ďalšie cyklotrasy

PSK pasportizoval ďalších 2100 km cyklotrás v šiestich okresoch. Tretiu etapu mapovania stavu cyklotrás realizoval cez novú aplikáciu pre zber dát. Ide o unikátny smart nástroj, ktorý dokáže efektívne spracúvať dáta v procese a čase. Kraj zdokumentoval ich aktuálny stav, vyhodnotil náročnosť, získal podrobnú fotodokumentáciu s odporúčaniami na budúce riešenia a realizáciu. Mobilná a webová aplikácia slúži pre cyklokoordinátora a pracovníkov Úradu PSK, pre cykloznačkárov a správcov cyklotrás. Kraj však pripravuje aj verziu pre verejnosť.

Zaktivizovať seniorov v pohraničí

Prešovská župa vstupuje do nového cezhraničného projektu programu Interreg zameraného na aktivizáciu seniorov (nad 50 rokov a starších nad 60+) žijúcich v prihraničných oblastiach. A to s osobitným dôrazom na sociálne neaktívnych seniorov, ktorí zostávajú doma. PSK bude v projekte spolupracovať s mestami Stará Lubovňa a Spišská Belá. Na poľskej strane sú partnermi Stary Sacz a Limanowa v Malopolskom vojvodstve, ktoré je jeho vedúcim partnerom. Vstup do projektu schválil krajský parlament na augustovom zastupiteľstve.

Atraktívne zámery v kultúre

Šesť kultúrnych organizácií PSK má pripravené nové projekty, ktoré chcú realizovať cez výzvu Programu Interreg. Zámer ich vstupu do projektových zámerov a žiadosti o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov už odobrili krajskí poslanci. Zelenú dostali projekty Šarišského múza v Bardejove, svidnickej osvetly, prešovskej a vranovskej knižnice, ale aj Múzea v Kežmarku a Krajskej galérie v Prešove. Ide o projekty za takmer 7,1 milióna eur s predpokladanou výškou spolufinancovania zo strany PSK v objeme 566-tisíc eur.

Cestné projekty za 33 mil. eur

Krajskí poslanci schválili vstup PSK do deviatich cestných projektov cez Operačný program Slovensko zameraných na zlepšenie regionálnej mobility. V regiónoch prinesú napr. opravu úseku v Tatranskej Lomnici, cesty Varhaňovce-Bunetice či Solivarskej v Prešove a mostov medzi Svitom a Štrbou aj na Lesíku delostrelcov v Prešove. Odborené sú tiež žiadosti o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov na tieto projekty. Ich celková výška je 33 miliónov eur a spolufinancovanie kraja predstavuje 8%, čo je 2,64 milióna eur.

Unikátne školské priestory pre poľnohospodárov v Kežmarku

Školstvo

Minifarma, zmodernizované priestory aj vynovené elokované pracovisko za 10,5 milióna eur budú môcť už čoskoro využívať žiaci kežmarskej strednej školy. Vďaka investícii zriaďovateľa, Prešovského samosprávneho kraja, iniciatíve Catching-up Regions a Svetovej banke, sa škola mení na moderné vzdelávacie centrum pre poľnohospodárov, veterinárov a gastro sféru.

Stredná odborná škola agropotravinárska a technická v Kežmarku sa kompletne modernizuje. Výsledkom takmer dva roky trvajúcich intenzívnych stavebných prác bude nový vzhľad hlavnej budovy na Kušníerskej bráne zvonku i zvnútra, nové konferenčné centrum a oddychová zóna pre študentov, areál minifarmy v Pradiarni i zrekonštruované pracovisko v Rakúsoch. Celková investícia do vybudovania moderného vzdelávacieho centra v Kežmarku predstavuje 10,5 milióna eur, kde 8,2 miliónov eur sú investície do stavebných prác a ďalších 2,3 milióna eur si vyžiadala nová špičková technika. Projekt je financovaný cez európske zdroje – program IROP, pričom 1,6 milióna eur predstavujú zdroje PSK.

Významnou modernizáciou prešla najmä **lokality Pradiareň**, kde sa vybuvoval nový areál, tzv. Minifarma. V jednom z pavilónov vzniklo zázemie pre praktickú výuku s ustajnením hospodárskych zvierat, v ďalšom garážové priestory s učebňou a dielňou. Súčasťou komplexu sú priestory s pitevnou, vyšetrovňami, náradňou a laboratóriami umožňujúcimi vykonávať základné laboratórne skúšky potravín či spracovanie mlieka. Zázemie pre chov a starostlivosť pre zvieratá doplnili obilný kombajn, dron na aplikáciu pesticídov a hnojív, kolesový traktor s navádzaním a riadením či samohybná rezačka na výrobu konzervovaných krmovín. Príbudla tiež sejačka, mulčovače i sádzač zemiakov. Dovybaviť špičkovou technikou sa pritom majú všetky tri pracoviská do konca roka. ■

V Pradiarni sa vybuvovalo doslova malé koloseum alebo akási „autoaréna“. Sú to krásne priestory pre naše odbory aj poľnohospodársku techniku a ja som si istý, že tu deti budú chodiť a vzdelávať sa s radosťou a k dispozícii budú mať naozaj špičkové vybavenie. Určite to prispeje k zvýšeniu záujmu o agrosektor a naštartovanie trendu, ktorý prinesie stabilný prílev študentov v poľnohospodárskych odboroch.

Stanislav Marhefka
riaditeľ SOŠ agropotravinárskej a technickej v Kežmarku

Po piatich rokoch spolupráce s PSK vidíme výsledok, ktorý v rámci SR nemá obdobu, a ktorý nás veľmi teší. PSK bol v tomto smere veľmi motivovaný a kompetentný partner a obklopil sa šikovným tímom, ktorý zvládol aj náročné úlohy. Tu vidíme, že samosprávne kraje sú pripravené realizovať v území veľké projekty. PSK takéto impulzy naozaj veľmi potrebuje.

Helena Virčíková
konzultantka Svetovej banky
pre oblasť odborného vzdelávania a prípravy

Investície

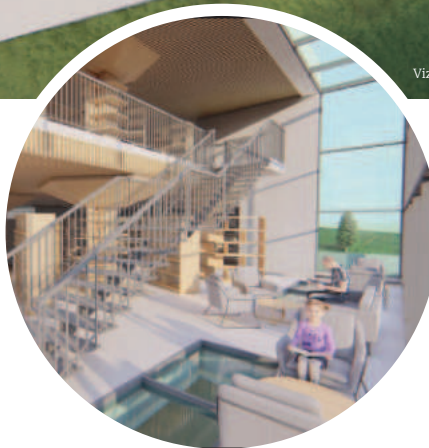
Vo Vranove vznikne nové kultúrne centrum

Dlhoočakávaná prestavba budov vo Vranove nad Topľou na Sídlišku 1. mája pre multifunkčný komplex kultúry začala. Sídlit' v nej budú Hornozemplínska knižnica a Hornozemplínske osvetové stredisko. Ich zriaďovateľ a zároveň investor Prešovský samosprávny kraj do modernizácie existujúcich objektov dá z vlastných zdrojov 7,4 milióna eur, pričom sa počíta aj s nadstavbou či dostavbou objektov a tiež s komplexnou úpravou exteriéru a interiéru. Dôjde napr. k úprave fasády, ktorá bude zväčša presklená, a strechy, pričom sa vytvoria i tzv. extenzívne zelené plochy a vzniknú tiež pochôdzne terasy. Projekt počíta i s miestnosťou pre zrakovovo znevýhodnených či imobilných. Rekonštrukcia by mala prebiehať dva roky. Nasledovať bude dovybavenie interiéru, kde sa počíta s ďalšou investíciou v objeme 1,6 milióna eur. Na tento účel plánuje knižnica využiť viaceré mimorozpočtové zdroje. ■

7.4 mil. €

Vizualizácia: ARCHIMA Prešov

Osveta je súčasťou života vo vranovskom okrese už vyše 50 rokov. Aj táto budova vždy žila kultúrou a určite je potrebné to zachovávať tiež v budúcnosti. Vznikne tu miesto, ktoré prinesie poznanie, vzdelávanie, umenie i multiplexný zážitok. Ak dve organizácie, ktoré majú vyšší kultúrny zámer, budú spolupracovať, tak sa tu vytvorí nádherná synergia kultúry, a to bude naozaj silný zážitok pre náš región.

Martina Jurčová

riaditeľka Hornozemplínskeho osvetového strediska vo Vranove nad Topľou

Takmer 37 rokov fungujeme v prenajatých priestoroch Domu kultúry, ktoré však, či už rozlohou aj dispozične, nestačia pokrývať požiadavky a nároky našich čitateľov a návštevníkov mesta. Nové sídlo to všetko zmení.

Danka Molčanová

riaditeľka Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou

Obnovíme severovýchodnú hradbu a nádvorie

Spadnutá hradba severovýchodnej steny hradu Ľubovňa sa dočká svojej obnovy. Stane sa tak vďaka projektu jej modernizácie za 1,2 milióna eur, pričom 650-tisíc eur sa použije z rezortu kultúry a 567 500 eur z rozpočtu PSK. Investícia zahŕňa tiež opravu tretieho nádvorja, studne a vojenských kasární a dokončená by mala byť za 18 mesiacov. Výsledkom bude nielen obnova častí hradu a vytvorenie sokoliarskeho dvora, ale aj prvá archeologická expozícia artefaktov a bežného života vojaka zo 17. storočia. ■

1.2 mil. €

Meštianske domy v Prešove sa menia na *krajskú knižnicu*

Rekonštrukcia meštianskych budov na Slovenskej ulici pre Krajskú knižnicu P. O. Hviezdoslava v Prešove výrazne pokročila. Stavebné práce napredujú v troch objektoch vrátane administratívnej budovy, a to na podlažiach, v podkrovi i v podzemí, kde sa buduje parkovisko pre 40 áut. Doteraz zrealizované práce zahŕňali zateplenie, výmenu konštrukčných krovov, okien a strechy, elektrických rozvodov, rozvodov vody, kúrenia, vzduchotechniky. Tiež sa urobilo prepojenie medzi budovami a začalo sa s prípravou pivničných priestorov, rekonštrukciou drevených podláh, vnútornými stierkami, dlažbou a rekonštrukciou pavlače. Významná investícia PSK za vyše 6,3 milióna eur by mala byť sprístupnená verejnosti už v lete 2024. ■

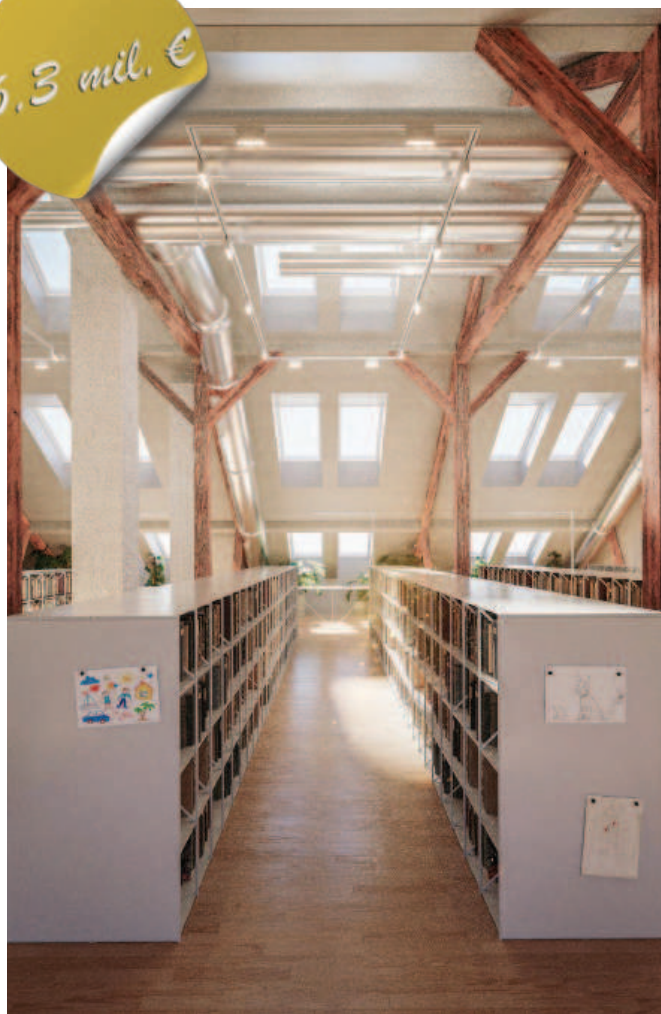

Naším cieľom je, aby sme tu vytvorili nielen centrum vzdelania a umenia, ale miesto, ktoré bude prostredníctvom plánovaných aktivít a podujatí vychovávať múdrych a dobrých ľudí. Pretože dobrá knižnica má deti viesť k vzdelaniu a k tomu, aby boli pre tento svet užitočné.

Iveta Hurná
riaditeľka Krajskej knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove

6.3 mil. €

1.64 mil. €

Warholove múzeum bude na nepoznanie

Rekonštrukcia Múzea moderného umenia A. Warhola v Medzilaborciach je v plnom prúde. Priebeh prác si bol priamo na mieste pozrieť aj synovec kráľa pop-artu James Warhola. Investícia za 12,3 milióna eur má nadregionálny význam a kraj si od nej sľubuje prítiahnutie pozornosti turistov i podnikateľov. Zahŕňa rekonštrukciu fasády, priestorov i vybudovanie prístavby či nadstavby vrátane nových schodísk a výtahov. Prinesie rozšírenie galérie aj depozitu, ateliéry, priestor pre vzdelávacie programy, pútavejšie expozície a umožní usporiadať podujatia na strešnej terase či na novovybudovanom námestí. ■

Nové dielne pre zváračov, strojárrov a automechanikov

SOŠ polytechnická a služieb arm. gen. L. Svobodu vo Svidníku má nové dielne pre odborný výcvik. Moderná hala posluží budúcim strojárrom, technikom či autoopravárom pri zvyšovaní ich praktických zručností. PSK ako zriaďovateľ školy tu preinvestoval viac ako 1,2 mil. eur a využil aj zdroje z Európskej investičnej banky, pričom celkovo sa tu preinvestovalo 1,64 mil. eur. Na vybudované dielne má nadväzovať projekt ich materiálno-technického dovybavenia za 1,4 mil. eur v rámci iniciatívy Catching-up Regions. ■

12.3 mil. €

Radosti Divadla Jonáša Záborského

Divadlo Jonáša Záborského v Prešove otvára svoju 81. divadelnú sezónu, ktorá bude viac než výnimočná. Vstupuje totiž do jubilejného roku svojho fungovania na slovenskej scéne. A to je ozaj dobrý dôvod na malú retrospektívu, pohľad na prítomnosť a tak trochu za kulisy divadla. Viac už s riaditeľom **Jánom Hanzom**.

Prešovské divadlo začalo písať svoj príbeh v neľahkých vojnových časoch. No tie paradoxne, zdá sa, pomohli jeho vzniku.

Presne tak, zrodu divadla pomohla medzinárodná politika i neslávne dejinné udalosti. Za slovenského štátu, kedy sme prišli o južné územia, a teda aj o Košice, kde fungoval divadelný stánok už za prvej republiky, bol Prešov v podstate jediným väčším mestským aj kultúrnym centrom na východe krajiny. Hoci mesto nikdy nebolo bez divadelného života – už za Uhorska tu fungovalo kočovné alebo ľudové divadlo a prichádzali sem prevažne s operetami hostujúce súbory, umelci najmä z Budapešti – divadelná spoločnosť ako taká tu vznikla až v roku 1943. Impulzom bola teda aktivita zdola, od miestnych ľudí a ochotníkov, ktorú časom prikryl aj štát. A keďže divadlo začína fungovať až vo chvíli, kedy herci vystúpia prvýkrát na javisko pred svojich divákov, tak týmto dňom sa stal pre vtedajšie Slovenské divadlo v Prešove 30. január 1944. S malou prestávkou počas prechodu frontu a pohnutého povojnového obdobia, si Prešov divadlo obhájil, zaradil sa do siete profesionálnych divadiel na Slovensku a je tam dodnes.

...takže divadlo si Prešov tak trochu „vyvzdorovalo“. V plynutí času získalo divadlo na dôležitosti, pričom prežilo rôzne režimy, organizačné premeny spolu so zmenami názvov. Ak by sme mali spomenúť jeho ďalšie milníky, ktoré by to boli?

Tak určite jedným z dôležitých bol rok 1954, kedy divadlo, ktoré malo vo svojom názve dovtedy rôzne prívlastky ako slovenské, krajové, získalo pomenovanie po významnom slovenskom spisovateľovi, národnom buditeľovi Jonášovi Záborskom. Tento rodák z Turca pôsobil v blízkych Zupčanoch a hoci v divadle priamo nepôsobil, stal sa patrónom najprv prešovských ochotníkov a neskôr i profesionálov. Pre rozvoj

divadla mala veľký význam výstavba novej budovy DJZ na Námestí legionárov ako prvej profesionálnej budovy na Slovensku a dokonca i vo vtedajšom Československu, ktorá bol projektovaná špeciálne pre moderné divadelné umenie. Tento prím si Prešov udržal až do roku 1992, kedy vznikol podobný projekt v Nitre. Samozrejme, pre saturovanie potrieb umeleckej obce i divákov to bol výrazný pozitívny krok a medzník v histórii divadla.

DJZ sa dnes žánrovo vyprofilovalo na moderné repertoárové divadlo. Čo v ňom bežný divák môže nájsť a čím ho vie zaujať?

Naše divadlo má široký záber – od činohry, cez experimentálne projekty, rozprávky pre deti až po muzikál. Ten je pre nás najväčším komplexným umeleckým dielom, v ktorom sa snúbi činohra so spevom a tancom a prepracovanými scénografickými výpravami. Nie sme divadlo jedného žánru. Snažíme sa robiť predstavenia tak, aby sme nedostávali našich divákov do zbytočného konfliktu ani medzi sebou a ani s divadlom. Zároveň si uvedomujeme, že divadlo musí byť otvorené, to znamená, musí vychádzať z potrieb ľudí, ale zároveň nejakým spôsobom tú hranicu poznania neustále posúvať a kultivovať. Samozrejme, môže sa stať, že v rámci repertoáru si diváci pri niektorom z predstavení povedia – *to nie je nič pre mňa* – a to je v poriadku. Majú ďalší titul na výber a ak divák má intelektuálne poctivý prístup k veci, určite si nájde predstavenie, ktoré ho zaujme. Za sezónu naštudujeme priemerne 4 premiéry, v repertoári udržiavame 10 až 14 predstavení, odohráme 220 až 240 divadelných repríz, zorganizujeme 60 iných hostovaní, kultúrnych a spoločenských podujatí počas 10 mesiacov a keďže máme tri scény (*Historická budova, Nová budova – veľká a mala scéna, pozn. redakcie*) a niektoré aktivity sa prelínajú, tak teoreticky sa v podstate každý deň v roku u nás stále niečo deje.

A bude tomu tak aj v novej divadelnej sezóne. Čo všetko ste pre divákov pripravili?

V dramaturgickom pláne máme štyri premiéry. Začali sme uvedením Áčkového muzikálu *Chicago*, ktorého predlohou je divadelnými a filmovými cenami ovcenčený broadwayský muzikál so živým orchestrom a patričnou dávkou jazzu a swingu. Sme veľmi radi, že sa nám podarilo získať na dielo autorské práva, uviesť ho v slovenskej premiére a najbližšie dva roky hrať pre našich divákov. Krátko pred Mikulášom chceme do divadla pozvať najmenších divákov na moderne upravenú rozprávku *Ako šlo vajce na vandrovku*. V marci to bude vlastná dramatická tvorba v predstavení *Tri ženy pod orechom*, ktoré bude venované a naštudované k už spomínanému osemdesiatemu výročiu divadla. Štandardne načrieme aj do experimentálnych svetových vód a prinesieme nekonvenčné dielo britského dramatika Christophera Duranga *Váňa, Soňa, Máša a Spike*. Špeciálnym príspevkom k jubileu DJZ bude aj galavečer, kde si s divákmi i hosťami trochu pospomíname a pripomenieme si posledných 20 rokov divadla cez naše umelecké počiny a najznámejšie muzikály.

Úspech divadla je najmä v rukách divákov. Čo musí podľa vás, ako principála, navyše ešte fungovať, aby bola táto umelecká inštitúcia v dobrej kondícii?

Áno, sme tu pre divákov, ktorí sa nám po ťažkých časoch v kultúre a pandemických opatreniach, našťastie, vrátili späť do hladiska. V minulej sezóne sme odohrali najviac predstavení za posledných 20 rokov existencie divadla – vyše 240 a cestu k nám si našlo viac ako 87-tisíc divákov, čo je veľmi potešujúci údaj. Divadlo má ale viacero životov. Okrem publika, je to zriaďovateľ, ktorý vytvára priaznivé pracovné prostredie a najmä materiálne predpoklady pre tvorivú slobodu. Napokon najvýraznejšou zložkou sú umelci a všetci zamestnanci, ktorí odovzdávajú svoju prácu, um, umenie a talent na javisku i v jeho zákulisí. Ak sú všetky tieto tri zložky v symbióze, divadlo môže fungovať a pôsobiť radostným dojmom. V DJZ, chvalabohu, máme na túto vzájomnú interakciu šťastie. A to je veľká vec. ■

ŠE ŽUPNÉ DIVADLÁ ?

Rodinné Divadlo
Alexandra Duchnoviča

Na stálu priazeň divákov sa nemôže sťažovať ani ďalšia divadelná ustanovizeň v gescii Prešovského samosprávneho kraja. Divadlo Alexandra Duchnoviča v Prešove je len takmer o dva roky mladšie divadlo ako sused z Hlavnej ulice a Námestia legionárov, no rovnako si kráča sebavedomo po svojej umeleckej dráhe – tak trochu špecifickejšie, keďže je jediným rusínskym profesionálnym divadlom na svete. Najviac o tom vie riaditeľ **Marián Marko**.

Začnime tým, ako prijali diváci znovuoživenie vášho divadla a skončenie rôznych protipandemických opatrení? Boli a ste spokojní s odozvou divákov?

Úprimne, trochu som sa po tom zvláštnom období a utlmenia kultúry obával, či si ľudia od divadelného umenia neodvyknú. Opak bol pravdou a ten hlad po živom kontakte s divadlom neutíchol. Keď sa otvorili brány kultúrnych inštitúcií, tak sme hneď cítili a zachytili signály, že sme jednoducho ľuďom chýbali a naopak – publikum chýbalo aj nám, divadelníkom.

Vášou výhodou je, že ste z veľkej časti zájazdovým divadlom, ktoré cestuje za svojim publikom. Takže tú spätosť a prepojenie s ním zažívate o čosi intenzívnejšie.

Je to pre nás úplne prirodzené, že časť svojej produkcie hráme tu v Prešove, ale potom chodíme za našimi divákmi po celom regióne – hlavne na sever východného Slovenska. Poznajú nás hlavne v okresoch Stará Ľubovňa, Svidník, Medzilaborce, Snina, takže jazdíme od jedného konca regiónu po druhý. Chodíme po kultúrnych domoch doslova v malinkých dedinkách. Čím je menšia, tým väčší sviatok. A popravde aj pre nás sú to veľmi milé, úprimné stretnutia.

Charakter a zameranie DAD zväzda k tomu, že vaše divadlo si vyhládávajú hlavne Rusíni, respektíve rusínsky hovoriace publikum. Ale v skutočnosti to nie je celkom tak.

Naozaj, naše publikum netvorí len rusínsky divák. Áno, v regiónoch si nás viac žiadajú rusínske obce, ale tu v Prešove dokonca už po pár reprízach je zrejme, že je viac slovenských divákov. V minulej sezóne sme boli napríklad pozvaní na festival do Komárna, kde na naše predstavenie živo reagovali maďarsky hovoriaci návštevníci, čo ma veľmi milo prekvapilo. Divadlo a jeho jazyk nepozná hraníc a je to vzájomne obohacujúce. Často chodíme na festivaly do Martina, Zvolena aj do Bratislavy, a rozumejú nám všade bez problémov a smejú sa na rovnakých replikách ako tu v Prešove. A to je fajn.

Pre úplnosť treba dodať, že nehrajete len na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Teším sa tomu, že naše inscenácie rezonujú nielen na domovskej scéne a v regiónoch Slovenska, ale aj v rámci niektorých európskych miest. Máme za sebou vystúpenia v Česku, Poľsku, Maďarsku, na Ukrajine, ale i vo Švédsku, Anglicku, Holandsku, Rakúsku, Srbsku či v Nemecku. Určite je to veľmi povzbudivé, že sa nám darí robiť predstavenia a spolupracovať s režisérmi, ktorí majú dostatok invencie, aby ich divadelné počiny mali presah a oslovili čo najširší okruh divákov.

Takže čo je podľa vás najdôležitejšou esenciou úspechu DAD a vzájomnej interakcie s divákmi?

Tak zrejme zo všetkého trochu. V prvom rade je to kolektív umeleckých pracovníkov, ktorý je, dá sa povedať, až rodinný. Pozitívne vzťahy mimo javiska sa prirodzene prenášajú aj na pódium, čo je dôležité. Ďalším

momentom je, že v hracom pláne divadla prevládajú predstavenia so zmesou humoru a satiry, aj keď sa nevyhýbame dramatickým žánrom s vážnejším podtextom hodným zamyslenia, istej užitočnej konfrontácie a úvah. A našim šťastím je aj to, že sa nám darí oslovovať zaujímavých režisérov, s ktorými sa dobre spolupracuje. Hovorím o takých menách, ako je Matúš Olha, Rasto Ballek, Jakub Nvota, Svetozár Sprušanský a mnohí ďalší. Pri tejto pozitívnej atmosfére vznikajú napokon dobré, kvalitné, úderné, zaujímavé a občas aj bizarné diela.

Divadlo Alexandra Duchnoviča aktuálne vstupuje do svojej 78. divadelnej sezóny. Čo čaká divákov klasického divadelného zážitku a čo najmladších divákov?

Veľmi sa teším, že po spolupráci s Kamilom Žiškom v predošlej sezóne na hre *Žobrácka opera* sa nám ho podarilo znova osloviť. Takže s našimi hercami aktuálne pripravuje rozprávku pre deti *Sol' nad zlato*, ktorú chceme premiérovať 20. októbra. Z nových titulov spomeniem inscenáciu *Chráňte Flóru*, ktorú režisérsky uchoпил ukrajinský režisér Maxim Michajličenko. A diváci sa môžu tešiť aj na klasiku, absurdnú drámu Samuela Becketta *Čakanie na Godota*. Samozrejme, v talóne máme viacero úspešných repríz, dá sa povedať, že v tejto sezóne tu máme opäť zo všetkého trochu a verím, že pre každý typ nášho diváka.

Takže program na sezónu je vyskladaný. Čo okrem toho momentálne najviac zamestnáva riaditeľa divadla?

Výnimočne nebudem hovoriť o inscenáciách, ktoré, ak sa vydaria a diváci ich prijmú, máme všetci veľkú radosť. No momentálne sa najviac „vytešujem“ z veľmi pragmatickej záležitosti, a to prebiehajúcej rekonštrukcie DAD, ktorá prinesie po dlhých rokoch modernejšie a útulnejšie divadelné priestory i zázemie pre umelecký súbor. Budova národnostného divadla prešla pred piatimi rokmi obnovou exteriérov, teraz prišiel na rad interiér. Tieto priestory sú našim domovom, tak sa zvelaďovaniu tešíme. A verím, že aj diváci, u ktorých sa, dúfam, znásobí dobrý pocit z návštevy nášho divadla. ■

Do ciest investujeme

60 miliónov eur

Prešovský samosprávny kraj opraví v tomto roku mosty a cesty za viac ako 60 miliónov eur. Využije na to vlastné a európske zdroje, ako aj financie z 30 miliónového úveru. V súčasnosti prebiehajú práce na 43 km Ceste slobody a viacerých úsekoch, do zimy sa opraví ďalších asi 20 km ciest a 11 mostov. Na ďalších vyše 90 km má naplánované činnosti asfaltárska a zálievková čata.

Aktuálne prebiehajú rekonštrukčné práce na 43 kilometroch Cesty slobody a viacerých jej mostoch, priepustoch a múroch. Medzi ďalšie cestné akcie patrí i oprava cesty v smere na Abranovce, v obci Kremná či znižovanie bezpečnostných rizík v úseku Nižné Raslavice – Abrahámovce. Ďalšie projekty sa týkajú rekonštrukcie

mostov vo Vyšných Repašoch, medzi Popradom a Veľkým Slavkovom, Tatranskou kotlinou a Lendakom, Popradom a Spišskou Tepliou, či v Liptovskej Tepličke a v obciach Huncovce, Nižný Hrušov, Zboj a pri odbočke do Jalovej. Úplne nový most sa pritom stavia vo Veľkej Frankovej.

A sú to aj ďalšie projekty. Týkajú sa eliminácie bezpečnostných rizík na úsekoch Vaniškovce – Fričkovce a Vaniškovce – Raslavice, ako aj medzi Nižnými Raslavicami a Abrahámovcami či v Chotči. Ďalej je to oprava ciest Kojatice, Suchá dolina, Bystrá i Radvanovce, ako aj modernizácia vozovky medzi Šambronom a Plavnicou. Cestné práce sa týkajú aj mosta v Jezersku a oporného múra v Brezníčke. ■

Tatranská magistrála je prestavaná na 70 percent

Rekonštrukcia Cesty slobody za 42 miliónov eur naberá na obrátkach. Vyše štyri desiatky kilometrov ciest pod Tatrami sú už opravené v rozsahu viac ako 70%. Investor Prešovský samosprávny kraj plánuje ešte v tomto roku ukončiť práce na šiestich zo siedmich naprojektovaných úsekov. V budúcom roku by mali pokračovať už len konštrukčne náročnejšie práce na mostných objektoch v poslednom siedmom úseku. Na konci leta sa pod Tatrami začala tiež plánovaná výsadba nových drevín, ktorá nahradí nútený výrub 249 stromov a kríkov za horizontom životnosti. Celkovo bude nových stromov až 2000. ■

Počas letných mesiacov realizuje Správa a údržba ciest (SÚC) PSK opravu vozoviek tryskovou metódou. Ide o rýchlu a efektívnu metódu opráv povrchu ciest, pri ktorej sa tlakom vzduchu očistia poškodené miesta na vozovke a cez trysky sa zapracuje zmes asfaltovej emulzie a kameniva. Opravené miesto rýchlo stuhne, čím nedôjde k obmedzeniu premávky na ceste. Takto opravili cestári počas letnej údržby aj úsek na ceste III. triedy medzi Nižným a Vyšným Slavkovom. ■

Opravené špáry, trhliny a praskliny zálievkovou čatou SÚC PSK na úseku Malý Slivník – Veľký Slivník. V tomto roku sa čata chystá opraviť rovnakým spôsobom ešte špáry na 70 km obrusných vrstiev vozoviek ciest v rámci kraja. ■

Zastabilizovaný problémový zosuv cesty v extraviláne obce Čabiny (okr. Medzilaborce). Komplexnú rekonštrukciu urobil PSK vďaka vlastným zdrojom vo výške takmer 710-tisíc eur. ■

Zrekonštruovaný úsek medzi Bajerovcami a Šambromom, kde sa okrem iného opravilo aj päť priepustov. A to vďaka zdrojom PSK, ktorý na tento účel vyčlenil viac ako 480-tisíc eur. ■

Poškodená lávka na moste v Raslaviciach je zrekonštruovaná. Opravené sú aj dva cestné úseky, ktoré boli značne poznačené trhlinami a hrbolmi. PSK investoval do opráv takmer 215-tisíc eur. ■

V Sabinovskom okrese majú dva nové mosty. Jeden sa nachádza cez potok Rohovčiek pred obcou Krivany, ktorý nahradil 54-ročný most. Jeho výstavba stála PSK viac ako 516-tisíc eur. Druhý novopostavený most (na obr.) je v obci Nižný Slavkov, ktorý nahradil pôvodný 72-ročný most a jeho výstavba si vyžiadala viac ako jeden milión eur zo zdrojov kraja. ■

Komisie PSK

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve PSK (15 členov) má medzi svojimi ťažiskovými činnosťami sledovanie územného plánu regiónu a iných strategických dokumentov súvisiacich s danou problematikou, monitorovanie stavu životného prostredia vrátane environmentálnych záťaží a investičnej činnosti s možným dopadom na životné prostredie.

Od roku 2018 komisia intenzívne rieši problematiku odkaliska Poša. Z iniciatívy komisie bolo v nedávnej minulosti podpísané „Memorandum o spolupráci“ medzi PSK a starostami dotknutých obcí, ktoré sú najviac ohrozené touto environmentálnou záťažou.

Komisia sa aktuálne zaoberá aktualizáciou Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja. Po zhodnotení jeho stavu sme v tomto roku odporučili Zastupiteľstvu schváliť obstaranie zmeny č. 1 platného územného plánu. Celý proces je momentálne na začiatku, pričom komisia bude kontinuálne dohliadať nad prípravou a informovať sa o aktuálnom stave procesu spracovania zmeny až po jej schválenie krajským parlamentom.

Z aktuálnej agendy venujeme pozornosť činnostiam v rámci projektu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia, do ktorého je kraj zapojený, a to o jednotlivých informačných aktivitách, napríklad o výsledkoch merania kvality ovzdušia v areáloch vybraných škôl, prezentačných aktivitách súvisiacich so správnym vykurovaním a podobne.

Od septembra 2023 je PSK súčasťou medzinárodného projektu LIFE 2022 FLOPRES – Systém predpovedania a prevencie bleskových povodní ako jeden z hlavných partnerov. Aj týmto spôsobom chceme priniesť návrhy riešení rizikových stavov tokov a riek, ktoré na našom území spôsobujú opakované a nebezpečné povodňové situácie.

Taktiež je komisia pravidelne informovaná o operatívnej činnosti oddelenia územného plánovania a životného prostredia, čo sa týka vydávaných stanovísk v rámci preneseného výkonu štátnej správy, t.z. vydávanie stanovísk k územnoplánovacím dokumentáciám, k navrhovaných činnostiam a strategickým dokumentom v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA, SEA).

Prioritným motívom činnosti komisie je podporovať iniciatívy a projekty, ktoré sa snažia odľahčovať životné prostredie, skvalitňujú náš život a tiež zvyšujú povedomie verejnosti o ekologickom prístupe k prírode.

Miroslav Benko
predseda komisie

Komisia kultúry a národnostných menšín

Komisia s pätnástimi členmi plní poradnú, iniciatívnu a kontrolnú funkciu. Zaoberá sa rozvojom činnosti župných kultúrnych organizácií, odporúča ich investičné zámery a rieši finančné krytie investičných akcií – nedávno napríklad pre projekt rekonštrukcie Múzea moderného umenia A. Warhola v Medzilaborciach a rekonštrukcie objektu Knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove.

Členovia tímu aktuálne podporili aj atraktívne projektové zámery v programe Obnovme si svoj dom, ktoré prinesú rekonštrukciu severovýchodnej steny hradby a tretieho nádvorja na hrade Lubovňa. Ale napríklad i viaceré návrhy v Pláne obnovy a odolnosti týkajúce sa rozsiahlej rekonštrukcie objektu Krajskej knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove na Slovenskej ul., komplexnej obnovy meštianskych domov Krajského múzea v Prešove aj obnovy budovy Podduklianskeho osvetového strediska vo Svidníku.

Podporné stanovisko vyjadrili akciám v cezhraničnom Programe Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027. Tie sú zamerané na rekonštrukciu objektov v skanzene v Bardejovských Kúpeľoch, meštianskeho domu v Kežmarku, obnovu a dostavbu „domčekov“ Krajskej galérie v Prešove, ako aj výstavbu multifunkčnej sály v Roztokoch, realizáciu workshopov v Podduklianskom osvetovom stredisku vo Svidníku a na interiérové vybavenie pre prešovskú a vranovskú knižnicu.

Komisia kultúry sa pravidelne stretáva na rokovaníach s odborníkmi a riaditeľmi župných kultúrnych stánkov a prerokováva súhrnné správy – aktuálne to bola správa o ich stave a riadení, ku ktorej tiež viedla odbornú diskusiu. Členovia sú, samozrejme, tiež súčasťou kontrolných dní realizovaných počas priebehu investičných akcií.

Na kultúru sa kladie veľký dôraz, lebo hoci sa zdá, že je len pridanou hodnotou, má nezastupiteľnú hodnotu pre kultivovanie spoločnosti. Výsledkom je jej výrazné oživenie a realizácia, rozbeh a naplánovanie viacerých veľkých investičných akcií na území Prešovského kraja, ktoré patria medzi najvýznamnejšie za ostatné roky.

Viera Leščáková
predsedníčka komisie

úspešní ŠTUDENTI Z PSK

Školstvo

ZLATÁ MEDAILA za repelent proti kliešťom

Žiačky prešovského Gymnázia J. A. Raymana, Natália Ivanecká a Laura Kleinová, zožali obrovský úspech na medzinárodnej súťaži mladých vedátorov Genius Olympiad v USA. Za svoj projekt o repelentoch, ktoré odpudzujú kliešte, získali zlatú medailu a štipendium na Rochester Institute of Technology v USA, jednom z najprestížnejších technologických inštitútov, v hodnote 25-tisíc dolárov. So svojím projektom uspeli v konkurencii 1453 projektov z celého sveta. ■

ZVÍTĀZILI v módnjej súťaži

Škola umeleckého priemyslu vo Svidníku ovládla 10. ročník súťaže v Liberci – Odev a textil. Žiaci župnej školy bodovali v kategórii Zo starého nového. Prvé miesto získali s módnou kolekciou Metamorfózy uniformity a druhé s kolekciou Galéria umelcov, ktorej bola udelená aj Cena Krajskej vedeckej knižnice Liberec. V rámci kategórie Santiniho baroko v odevy si odniesli tretie miesto s kolekciou Tancujúce pôdorysy. Okrem toho si škola vyslúžila Cenu verejnosti za kolekciu Glamour Isabel. ■

Vizážista VILIAM RUSNÁK zabodoval vo Varšave

Štvrták zo Strednej odbornej školy služieb v Prešove Viliam Rusnák znovu ukázal svoj talent. Tentoraz na súťaži vo Facepaintingu Beauty Forum vo Varšave, ktorá je venovaná profesionálom a župná škola tu bola ako jediná škola vôbec. S modelkou Emmou Bereščákovou v silnej konkurencii získali štvrté miesto, a to na tému Earth Harmony. ■

ÚSPEŠNÍ MECHATRONICI z Prešova

Domínik Andraščík a Filip Hreha z SPŠ strojníckej v Prešove bodovali na súťaži SYGA 2023. Z 20. ročníka súťaže určenej žiakom stredných odborných škôl elektrotechnického a strojníckeho zamerania s témou „Digitalizácia a automatizácia ako prostriedok k zefektívneniu výroby“ si odniesli prvé miesto za testovaciu stanicu batériových článkov. Na projekte pracovali aktívne vyše pol roka. Víťazstvo si vybojovali spomedzi 23 prihlásených prác, pričom do finále sa ich dostalo desať. ■

Prvá geotermálna elektrárňa V PREŠOVSKOM KRAJI

PSK podporí na svojom území rozvoj využívania geotermálnej energie. Tento čistý obnoviteľný zdroj má v rámci prešovskej kotliny potvrdený doteraz nevyužitý značný potenciál. Záujem zo strany kraja spečatilo podpísanie memoranda so zástupcami spoločnosti PW Energy, a.s., ktorá v blízkosti Prešova plánuje realizovať výstavbu geotermálnej elektrárne, prvej na území Prešovského kraja. V jej okolí sa počíta s ďalším rozvojom a nadväzujúcimi investičnými zámermi. V budúcnosti tak môže v záuj-

movej lokalite vzniknúť zelený geotermálny priemyselný park. Navyše, cez rozvojovú zónu, kde sa plánuje viacúčelovo využívať geotermálna energia, má v budúcnosti prechádzať aj pripravovaný juhovýchodný obchvat mesta Prešova, čím sa ešte zlepši dostupnosť lokality. Okrem zatriktívnenia regiónu pre potenciálnych investorov môže byť zásadným aj využitie zostatkového tepla na vykurovanie domácností. ■

Tešíme sa z konštruktívnej spolupráce s vedením PSK. Podpis memoranda je pre nás dôležitým signálom, že kraj má záujem o rozvoj geotermálnej energie. Naším cieľom je priniesť do regiónu výrobu zelenej elektriny a tepla, ktorá významne prispeje k redukcii emisií a zároveň môže naštartovať ďalšie projekty, čím prispeje k celkovému rozvoju,

Milan Jankura

predseda predstavenstva PW Energy, a.s.

NOVÉ ŠPORTOVISKÁ V PSK

Spišské Podhradie má zrekonštruovaný športový areál. Z vnového multifunkčného ihriska sa konkrétne tešia obyvatelia miestnej časti Katúň. Projekt jeho modernizácie podporil Prešovský samosprávny kraj dotáciou vo výške takmer 48-tisíc eur. ■

Základná škola v Terni má po 60-ich rokoch svojej existencie novú telocvičňu. Služí tunajším žiakom, miestnym športovým klubom aj širokej verejnosti. K jej výstavbe finančne prispela samotná obec, Fond na podporu športu a tiež Prešovský samosprávny kraj. Na nové športovisko poskytol kraj vyše 178-tisícovú dotáciu cez svoj grantový program. Športový objekt je vybavený kvalitnou palubovkou a potrebným športovým zariadením. ■

Nové centrum tmavej oblohy *v Poloninách*

Na Kolonickom sedle vyrastá nové výskumno-prednáznačné centrum parku tmavej oblohy. Atypická stavba je výsledkom viacerých aktivít projektu cezhraničnej spolupráce, na ktoré krajská Vihorlatská hvezdáreň v Humennom získala 273-tisíc eur. Hlavným cieľom projektu Karpatská hviezdna cesta financovaného z európskeho programu ENI, ktorý združuje Slovensko, Maďarsko, Ukrajinu a Rumunsko v environmentálnej oblasti, je udržať minimálnu úroveň svetelného znečistenia v parkoch tmavej oblohy v prvých troch menovaných krajinách – na Slovensku je to v Poloninách.

Projekt predpokladá systematické meranie úrovne znečistenia oblohy technickým svetlom pomocou špeciálnych meračov na meračích stanicách pri prednáznačnom centre, na Slovensku v obci Runina. Získané informácie z týchto staníc sa spracujú a prostredníctvom prednáznačných centier sa zverejnia výsledky meraní. Centrá poslúžia aj pre informovanie verejnosti o problematike svetelného znečistenia, jeho vplyvu na prírodu, zdravie človeka i správanie rastlín a živočíchov. S realizáciou projektu sa začalo už v júli 2021 a uzavrieť by sa mal v októbri tohto roku. ■

Nový futbalový štadión bude za *18 mesiacov*

Výstavba nového futbalového štadióna v Prešove pokračuje. Stavbné práce na tejto združenej investícii za viac ako 21 miliónov eur sa oficiálne spustili v polovici júla poklepaním základného kameňa. Na realizáciu štadióna výrazne prispel aj PSK, a to sumou 7,14 milióna eur. Futbal Tatra Aréna by mala byť dokončená za 18 mesiacov a v roku 2025 by mala byť dejiskom Majstrovstiev Európy hráčov U21 vo futbale. ■

KRÁTKO z kraja

Nová letecká linka z Popradu

Od novembra sa bude dvakrát týždenne lietať z Popradu na londýnske letisko Stansted. Novú leteckú linku s cieľom prilákať pod Tatry viac turistov spúšťa popradské letisko v spolupráci so spoločnosťou Ryanair. Jej rozlietanie podporil aj Prešovský samosprávny kraj sumou 100-tisíc eur cez Krajskú organizáciu cestovného ruchu Severovýchod Slovenska. Financie sú určené na propagáciu a promo aktivity linky.

Darovali krv na Úrade PSK

PSK má za sebou letnú kvapku krvi, na ktorej sa podarilo odobrať viac ako 11 litrov krvi. Na pôdu prešovskej župy prišli darovať najvzácnejšiu tekutinu jej zamestnanci aj široká verejnosť. Zo štyridsiatky registrovaných mohlo napokon darovať krv 25 ľudí, ktorí tak prispejú k záchrane 75-ich ľudských životov. Darovanie krvi prebehlo v spolupráci s Národnou transfúznou službou SR.

Samoobslužné automaty v knižniciach

V troch župných knižniciach nedávno pribudli moderné samoobslužné stanice. Čitatelia si prostredníctvom nich môžu rýchlo a komfortne vypožičať, predĺžiť či vrátiť knihy. Nové „SelfChecky“ doplnili knižničné oddelenia v Bardejove, Poprade a Starej Ľubovni. Využívať ich plánujú aj ďalšie knižnice, a to v Prešove i Vranove nad Topľou. Najväčšou výhodou samoobslužných automatov je rýchle požičiavanie titulov bez dlhého státia pri výpožičnom pulte, čo vítajú najmä školské kolektívy.

Nocľah pre viac ľudí bez domova

V nocľahárni Pod Táborom v Prešove, ktorú prevádzkuje Gréckokatolícka charita, nájde útočisko viac ľudí bez domova. A to vďaka zvýšeniu jeho kapacity a skvalitneniu služieb. K rozšíreniu existujúcich priestorov zariadenia Effeta pomohla aj nadácia PSK, ktorá na projekt poskytla 50-tisíc eur. Aktuálne tu nájde útočisko až 32 bezdomovcov.

Najlepšie knihy za rok 2022 v PSK

V ankete Kniha roka PSK 2022 v kategórii Beletria pre deti a mládež zvíťazila kniha od Petra Karpinského Lebka s dvomi zámkami. V kategórii Beletria pre dospelých titul Jany Bodnárovej Patchwork v bielej. V kategórii Náučná literatúra si prvenstvo odniesla Alžbeta Verešpejová s publikáciou Slovenská profesionálna činohra v Prešove. V kategórii Populárno-náučná literatúra zvíťazila monografia Mengusovce. Historická kronika od Jána Michalka (in memoriam). Udelené boli aj Ceny verejnosti. Vyhlasovateľom súťaže je PSK a jeho osem knižníc.

Takmer 21-tisíc eur pre rodiny v núdzi

Nadácia PSK pre podporu rodiny poskytla ďalšie financie rodinám a jednotlivcom v Prešovskom kraji, ktorí sa ocitli v hmotnej či zdravotnej núdzi. Aktuálne pomohla 46 žiadateľom, medzi ktorých rozdelila takmer 21-tisíc eur. Tie im pomôžu zabezpečiť základné životné potreby, rehabilitácie aj palivo na zimu.

Na trase Prešov – Poprad premáva taktová doprava

Od 1. septembra platí výrazná zmena cestovných poriadkov na trase Prešov – Poprad a späť. PSK tu spustil prvú fázu taktovej dopravy so zastávkami v Spišskom Podhradí a Levoči. Spoje prímestskej dopravy na tejto linke premávajú po novom až 10x denne v jednom smere počas pracovných dní, resp. 8x denne v jednom smere počas víkendov a štátnych sviatkov. Odchody väčšiny spojov sú usporiadané v pravidelných 60 alebo 120-minútových intervaloch. Od pravidelnej decembrovej zmeny cestovných poriadkov budú

zabezpečené aj systémové nadväznosti z Levoče smerom na Spišskú Novú Ves a Kežmarok. Keďže dôležitým aspektom projektu je integrácia verejnej dopravy, príchody a odchody spojov v Poprade sú časovo koordinované s príchodmi a odchodmi diaľkových vlakov a tatranských električiek tak, aby bolo možné cestovať s prestupom či už ďalej na západ krajiny alebo za oddychom do Vysokých Tatier. Rovnako tak v opačnom smere. ■

TEHOTNÉ ŽENY I SENIORI CESTUJÚ ZA *0,30 eur*

Tehotné ženy, držitelia minimálne zlatej Janského plakety a seniори nad 70 rokov cestujú prímestskou autobusovou dopravou v Prešovskom i Košickom kraji počas celého roka za symbolické cestovné 0,30 eur.

A to za každých 50 km pri platbe z dopravnej karty, ktorou sa preukáže pri kúpe lístka. Tehotným ženám zľavu zapíšu na kartu v zákazníckom centre dopravcu na základe tehotenskej knižky a darcom krvi na základe preukázania sa príslušnou plaketou. ■

RODINY CESTUJÚ ZA *1 euro*

Počas víkendov a štátnych sviatkov majú špeciálnu zľavu aj rodiny s deťmi. Podmienkou uplatnenia zľavy je spoločná cesta minimálne dvoch členov rodiny, z ktorých je aspoň jedna osoba dospelá a cestuje s ňou aspoň jedno dieťa do 15 rokov. Každý člen rodiny zaplatí za lístok 1 euro bez ohľadu na dĺžku trasy. V prvom polroku 2023 bolo najviac predaných víkendových lístkov v PSK na trase Bardejov – Prešov – Košice, a to predaných 1283 víkendových lístkov. ■

ULIČ A ULIČSKÉ KRIVÉ SPOJÍ CYKLOTRASA

Prešovský samosprávny kraj sa pustil do výstavby ďalšej cyklotrasy v Poloninách. Tentoraz v úseku Ulič – Uličské Krivé v hodnote 1,64 milióna eur. Ide o v poradí tretí cykloprojekt za tento rok, ktorý realizuje v rámci investičnej akcie Poloniny trail zameranej na vybudovanie 86 km dlhej viacúčelovej turistickej trasy pre cyklistov. Na takmer štvorkilometrovej trase pribudne nová drevená cyklotrávka, klenbový priepust a altánok so servisným cyklostojanom, nabíjacou stanicou a najnutnejším hygienickým zázemím. Projekt je financovaný cez európske i štátne zdroje a PSK sa na ňom podieľa spolufinancovaním vo výške päť percent. Dokončený by mal byť v lete na budúci rok. ■

Cyklotrasy

V POLONINÁCH VO VÝSTAVBE

ÚSEK	POČET KM	VÝŠKA NÁKLADOV
Snina – Stakčín	8 km	4,4 mil. €
Starina – Ruské	14,3 km	6,8 mil. €
Ulič – Uličské Krivé	4 km	1,64 mil. €

NOVÁ TECHNIKA pre cyklochodníky

Štyri nové mechanizmy na údržbu cyklochodníkov v Poloninách pribudli do vozového parku Správy a údržby ciest PSK. Dva stroje so zemetacou kefou využijú cestári v lete, ďalšie dva vybavené hydraulickými radlicami, zadnými sypačmi, zariadeniami na úpravu tratí a snežnými pásmi zas pri starostlivosti o cyklistické cesty v zimnom období. Prešovský samosprávny kraj do ich nákupu investoval 156-tisíc eur. ■

PODPORUJEME CYKLISTOV V PSK

Staráme sa o vaše *bicykle*

Staráme sa o vaše *zdravie*

Staráme sa o *cyklo infraštruktúru*

OKTÓBER V DIVADLÁCH

DIVADLO JONÁŠA ZÁBORSKÉHO

10.10. / 18:30	HB	Ťapákovci
12.10. / 18:30	HB	Sluha dvoch pánov
15.10. / 18:30	VS	Jesus Christ Superstar
16.10. / 18:30	MS	Edmond
19.10. / 18:30	MS	Nebezpečné známosti
20.10. / 18:30	HB	Zbabraná hra
23.10. / 18:30	HB	Ťapákovci
24.10. / 18:30	MS	Doma, som miláčik!
25.10. / 18:30	HB	Chicago
26.10. / 18:30	MS	Noc bláznov
27.10. / 18:30	HB	Chicago

*vysvetlivky: HB - historická budova,
MS - malá scéna, VS - veľká scéna

Zmena programu vyhradená!

DIVADLO ALEXANDRA DUCHNOVIČA

10.10. / 18:00	DK	Hlavný bubeník
11.10. / 19:00	VS	Faraóni
13.10. / 17:00	KD	Hlavný bubeník
14.10. / 17:00	KD	Hlavný bubeník
15.10. / 15:00	MS	Hlavný bubeník
20.10. / 17:00	MS	Soľ nad zlato
21.10. / 19:00	HB	Osem žien
22.10. / 15:00	HB	Hlavný bubeník
25.10. / 19:00	MS	Detektor lži
28.10. / 17:00	HB	Hlavný bubeník
29.10. / 15:00	MS	Hlavný bubeník

*vysvetlivky: KD - kultúrny dom,
DK - dom kultúry, VS - veľká scéna

ZAČIATOK TRASY:
obec Plaveč

KONIEC TRASY:
Minerálny prameň Sulín

ČAS:
1.17 hod.

ZAÚJÍMAVOSŤ:
V lokalite je výrazný výskyt amonitov, teda vyhynutej skupiny hlavonožcov, ktoré sa vyznačovali zavinutou schránkou z uhlíkatu vápenatého.

DĹŽKA:
14,5 m

PREVÝŠENIE:
↗ 291 m n. m. ↘ 347 m n. m.

POVRCH:
asfalt